

רבי צדוק הכהן

מנחות דף כט-א

עניין: ג' דברים היו קשין לו למשה, מחצית השקל

רבי צדוק הכהן

פרי צדיק שקלים אות א'

ומשה רבינו ע"ה נתקשה בזה איך המטבע כסף יהיה כופר לנפש וכמו שאמרו (תנחומא כי תשא י"א) דאמר כל אשר לאיש יתן בעד נפשו רצה לומר דהנפש יקר מכל הון ואיך אפשר לתת ממון כופר לנפש. והראהו הקב"ה מטבע של אש מתחת כסא הכבוד ואמר לו זה יתנו כזה יתנו (שם סוף פרק ט). הכוונה דהראהו שאף שהיא חתיכת דומם יש בו גם כן רוחניות שהרי דוגמתו למעלה של אש. כי בכל דבר יש רוחניות שמוזה התהוותו וקיומו דלולי כן אין לו מציאות דאין עוד מלבדו כתיב. ובכל קניני האדם יש רוחניות השייך לנפש האדם וכידוע דאתה

תוס' חולין דף מב. ד"ה זאת

ושרשים^פ ולא חשיב נמי ה' דאמר צמדרס^פ כמין מטבע אש הראה הקדוש צריך הוא למשה דכתיב זה יתנו^פ שמה לא חשיב אלא מיד דנתקשה אצל ה' אע"פ שהראהו לא נתקשה צהן אלא שחמה על הדבר מה יוכל אדם ליתן כופר נפשו הראהו הקב"ה להבחין היטב ולהודיע לישראל וכן הכא להראות לישראל אילו היא אסורה ואילו היא מותרת:

מהר"ל ח"א

שלשה דברים היו קשים (שם). תנא דבי רבי ישמעאל למשה וכו'. פ"י דבר שלשה דברים היו קשים לו זה, כי אלו דברים הם רחוקים מן העולם, מפני שהם יוצאים מן העולם. וזה כי המנורה מפני מדריגתה כמו שידוע בסוד המנורה שהיא

למעלה מן העולם, וזה ידוע ממה שהיתה המנורה מקשה, לפי שהיא מעולם האחדות לגמרי לכך היה מקשה שכל גופה אחת, ולפיכך נרמז בלשון מקש' כמה היתה קשה המנורה, ומפני זה לא היה יכול להשיג בהשגת הנבואה דבר זה, עד שהיה צריך להראות לו באצבע ולסייע לו. וכן השרצים מפני שהן רחוקים מאוד מאוד מן העולם, כי האדם הוא עיקר העולם, והבהמות קרובים אליו, אבל השרצים הם רחוקים מאוד מאוד מן העולם, ולכך היה קשה ההשגה במראות הנבואה. כי משה ראה במראה הנבואה השייך אל העולם וצורתו והתקשרותו אבל דברים שהם יוצאים מן העולם הוא רחוק, והיה קשה לו עד שהיה מסייע לו הש"י והראה לו.

אמנם חלוק גדול יש בין המנורה ובין השרצים, כי המנורה קשה להשיג מפני גודל מדריגתה, ואלו השרצים השגתם רחוק מפני ריחוק שלהם מן מציאות העולם. והתחדשות הירח הוא רחוק מן העולם, כי חדוש הדבר אחר ההעדר אינו מתחבר אל משך המציאות וזה ידוע, כי חדוש נקרא, וכל חדוש אחר שלא היה, ומפני זה אינו מן המשך המציאות, רק ההתחדשות אחר שלא היה נמצא. וי"א

זוהר ח"ב דף קנז ע"ב

והכי בכלל ור"ה ועשה ומכלל לא לתקשי לך למעבד אלא תלם מלין דרשימין בלחון דשמך (6) מ"טרה ש"קלים ה"חודש אמאי לתקשי לך • ח"ל סבא סבא לחון מפיין

WHATSAPP

EMAIL

PODCAST

TORAHANYTIME

ALLDAF

DAFYOMI PORTAL

KOLHALASHON

ליקטי מאמרים אות טז

[נא] ורבותינו ז"ל אמרו (שקלים א, ד) דנתקשה משה עד שהראה לו מטבע של אש, וקושי זה אין מובן כפשטיה (עיין תוספות מנחות כט, א, ובמהרש"א חדושי אגרות), וברור דענין ההתקשות הוא איך יהיה כופר נפש איש עשרו שהוא ענין שחוק לגוף לגמרי, כי לא במוחו יקח הכל ואין לו שום שייכות לעצם האדם. ורבותינו ז"ל אמרו (מועד קטן כה, א) בני חיי ומזוני לאו בזכותא תליא אלא במזל, כי אלו שלושה הוא כלל צרכי האדם בעולם הזה, ושכר מצוה בהאי עלמא ליכא. ודבר זה נגזר בתחלת היצירה, חכם או טפש (נדה טז, ב),

[נב] ומשה רבינו ע"ה נתקשה איך אפשר להיות קדושה בעולם הזה החומרי, עד שהראה לו הקב"ה באצבע. הכוונה כי העולם הזה נקרא הזה כמראה באצבע, כי הוא דבר הנגלה לעין, מה שאין כן הרוחני הוא נעלם, וזה כל תכלית בריאת עולם הזה להתגלות כבודו יתברך לעין כל, כמו שאמרו (תענית לא, א) עתיד לעשות מחול כו', וכל אחד מראה עליו באצבע הנה אלקינו זה וגו'. וזהו על ידי מעשה התורה ומצות בעולם הזה, כמו שאמרו בשבת (פס, ב) שכתבתי למעלה (עמוד 104), וזהו ענין מחצית השקל המקדש הלבוש. והוא בשקל הקודש, להיות הכל נעשה על טהרת הקודש, כי באמת בכל דבר יש קדושה, וזהו שהראה למשה מטבע של אש, לומר שגם בענייני עולם הזה יש קדושה ורוחנית כמו רוחניות התורה הלא כה דברי כאש.

מנחם ציון להגרמ"מ

מרימאנוב פרשת שמייני

ליטהרש"י, ואולם כל דבר צריך שיהיה לו אחיזה בקדושה המקיימו והמהווה אותו מאין ליש, כמו מין האדם שהגוף הוא טמא ומטמא כמו שיסד הפייטן [שחרית דיו"כ ד"ה אנוש מה יזכה] מטמא בעודו מטמא במוחו, והנשמה טהורה היא חלק אלהים עליון, והנפש החיצונית מחברתן^פ, כמו כן במינים טמאים בלא קשקשת, ואלולי כך לא יוכלו הטמאים להתקיים, רק ע"י הטהורים שבסוג ההוא מזה יש להם אחיזה ע"י המין הממוצע, אבל שרצים לא מצינו לו שום מין טהור, וע"ז נתקשה משה.